

Handlingsplan for sosial kompetanse

Viggja oppvekstsenter, skole

Utgave 26.04.11

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	3
DEFINISJON OG MÅLSETTINGER	4
DET ER MITT VALG	6
SKOLENS ORDENSREGLER OG KLASSEREGLER	7
ORDENSELEVER	7
FADDERORDNINGA	8
RYDDIG SKOLE	9
MILJØARBEID UTE OG INNE PÅ SKOLEN	9
KLASSERÅD	9
ELEVRÅD	9
FELLESARRANGEMENTER	10
ORDENSREGLENE/VENNSKAPSREGLEN	11

FORORD

I ”Handlingsplan for sosial kompetanse” for Viggja skole har vi samlet og systematisert det arbeidet vi driver med for å skape et godt skolemiljø, og for å bygge sosial kompetanse blant elevene. Vi arbeider da etter målene i Kunnskapsløftets generelle del.

De fleste lærerne har nå deltatt på kurs i ”Det er mitt valg”. Dette jobber vi med på de aller fleste trinnene nå, og det skal etter hvert gjelde alle trinn.

DEFINISJON OG MÅLSETTINGER

Definisjon

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre, eller å lykkes i å omgås andre på en sosialt akseptabel måte.

LP-06 sier i generell del at skolen skal hjelpe elevene til å utvikle seg både som selvstendige, ansvarsfulle individer og som personer med sosial tilhørighet som mestrer ulike roller i samfunns- og arbeidslivet.

Hovedmål

Å utvikle sosialt kompetente barn og unge som kan etablere gode vennskap og føle seg akseptert. De må kunne kommunisere med jevnaldrende og voksne, ta ansvar for egen læring og mestre skolens forventninger til positiv atferd.

Barn og unge skal:

- få en god egenutvikling som gjør dem i stand til å knytte vennskap og mestre sosiale situasjoner.
- utvikle empati, ta ansvar og øke sosial kompetanse.
- utvikle samarbeidsferdigheter og selvkontroll.
- øve seg i ulike former for samhandling og problem- og konflikthåndtering.
- bli i stand til å mestre stress, usikkerhet, motgang og negativ påvirkning.
- utvikle ferdigheter i problem- og konfliktløsning.
- bli i stand til å forholde seg til voksne og autoriteter.
- utvikle kreativitet, lekeferdigheter og glede ved sosial mestring.

Delmål

Empati

Barn og unge skal bli i stand til å

- gjenkjenne og skille mellom egne og andres følelser (glad, redd, lei seg, overrasket, sint, føle avsky)
- ha respekt for andres følelser og synspunkter
- se ting fra en annens synsvinkel
- lytte og kunne leve seg inn i det andre forteller
- kunne kommunisere både verbalt og nonverbalt

Samarbeid

Barn og unge skal bli i stand til å

- hjelpe, dele og vise omsorg
- samarbeide, inkludere og ta ansvar
- følge regler og beskjeder
- forholde seg til autoriteter
- aktiv lytting
- akseptere ulike meninger

Impulskontroll

Barn og unge skal bli i stand til å

- beherske sinne
- tåle frustrasjon, for eksempel å måtte vente på tur
- reagere egnet på erting
- kunne gi seg, innrømme feil og tåle å tape
- takle ros og ris
- vurdere sin egen atferd
- motstå venne- og gruppepress

Problemløsning

Barn og unge skal bli i stand til å

- finne løsninger på konflikter
- vurdere løsninger og konsekvenser av handlingsalternativer
- prøve ut løsninger
- be om hjelp på en positiv måte
- spørre om lov
- be om unnskyldning
- avbryte høflig
- ta kontakt på en akseptabel måte, bli med på leken og samværet

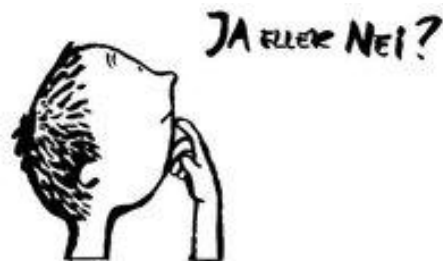
Humor og glede

Barn og unge skal bli i stand til å

- føle glede, kunne spøke, være avslappet og ha det moro
- være spontan, la seg rive med i lek og andre aktiviteter
- føle glede over andres og egen mestring

Tiltak

- Det er mitt valg.
- Vennskapsregler.
- Ordensregler.
- Klasseregler.
- Ordenselever.
- Fadderordning.
- Miljøarbeid ute og inne på skolen.
- Klasseråd.
- Elevråd.
- Elevsamtaler.
- Elevvakter.
- Foreldremøter.
- Fellesarrangementer.
- Utviklingssamtaler.
- Foreldrekontaktarbeid.
- Elevundersøkelser.
- Trivselsundersøkelser.
- Tema i FAU og SU

DET ER MITT VALG 1.- 7.klasse

"Det er mitt valg" er et undervisningsopplegg om klassen arbeid i grunnskolen og i videregående skoler støttet av Lionsklubbene i Norge. Men dette er også navnet på stiftelsen som administrerer undervisningsopplegget. Opplegget er nå tilgjengelig for barnehager, grunnskolen, samt for lærere og elever i videregående skoler. Programmet er tilpasset lærerplanene og oppdateres løpende i forhold til reformer i skolen. "Det er mitt valg" er et metodisk verktøy som lærerne kan bruke i klasserommet. Lærerne skoleres før opplegget tas i bruk. En undersøkelse fra Utdanningsdirektoratet viser at "Det er mitt valg" er et av de mest brukte forebyggingsprogram i Norge. En undersøkelse fra Utdanningsdirektoratet viser at "Det er mitt valg" er et av de mest brukte forebyggingsprogram i Norge.

Undervisningsopplegget er forankret i Kunnskapsløftets generelle del der det heter:

"Opplæringens mål er å ruste barn, unge og voksne til å møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre."

Mål for undervisningsopplegget:

- * Positiv sosial adferd
- * Personlig vekst og utvikling
- * Støtte hjem og skole i forebyggende arbeid mht vold, mobbing, tobakk og rus.
- * Gi skolen et konkret metodisk verktøy til utvikling av klassemiljø.

Viktige prinsipper for å lykkes:

- * Langsiktig tenkning
- * Systematisk satsing
- * Foreldredeltagelse
- * Elevansvar, elevdeltagelse
- * Nedfelling i planer
- * Skolering av lærere

Virker det?

En forskningsbasert evaluering er gjennomført:

- Færre elever prøver alkohol, debutalder utsatt
- Flere elever snakker med foreldre om vanskelige tema
- Bedre klassemiljø, mindre mobbing
- Bedre selvoppfattelse
- Bedre sosial trivsel
- Utvikler evne til empati

Hovedinnhold, som hver består av 6 leksjoner:

1.-4. trinn	Vi lager et godt klassemiljø. Vi arbeider sammen. Vi tar beslutninger. Vi tar vare på kroppen vår. Vi tar vare på hverandre.
5.-7. trinn	Utvikling av skolemiljøet. Samspill og følelser. Relasjoner.

	Kritisk tenkning. Rusmidler og tobakk. Sette positive mål.
--	--

Se klassens årsplan for en mer detaljert oversikt over innhold.

SKOLENS ORDENSREGLER OG KLASSEREGLER

Skolens ordensregler og klasseregler er konkrete ytringer om hva som forventes av elevene for å kunne ivareta et godt miljø, fysisk og sosialt, ved skolen og i klassene. Reglene legger vekt på at den enkelte elev har ansvar for egne handlinger, skolens fysiske miljø, og for egen og andres trivsel. Dette er i tråd med skolens sosiale handlingsplan, der hovedmålet blant annet er: ”De må kunne kommunisere med jevnaldrende og voksne, ta ansvar for egen læring og mestre skolens forventninger til positiv atferd”.

Reglene utarbeides og gjennomgås hver høst ved skolestart.

Som en del av ordensreglene, har skolen utarbeidet *vennskapsregler*.

Vennsreglene er tatt inn i vår aktivitetsplan, der de bl.a. brukes i rollespill på våre månedlige samlingsstunder.

Ordenselever

Klassenes ordenselever har forskjellige oppgaver som et ledd i den sosiale opplæringa:

Samarbeid:

- ta ansvar
- følge regler og beskjeder
- hjelpe, dele og vise omsorg

Impulskontroll:

- vurdere sin egen adferd
- takle ros og ris
- motstå venne – og gruppepress

Problemløsning:

- be om hjelp på en positiv måte
- spørre om lov

Humor og glede:

- føle glede over andres og egen mestring

Oppgaver:

- hente melk
- brette melkebokser
- tørke av tavla
- varsle om ryddetid
- dele ut og samle inn materiell
- holde orden i utstyr, f. eks. spill
- lufte klasserommet
- koste / moppe golvet
- hjelpe og bistå lærer i praktiske gjøremål

FADDERORDNINGA

Fadderordninga går ut på at alle 1. klassinger får tildelt en fadder fra 5.klasse. Ordninga er viktig for den enkelte elev og for miljøet ved skolen.

Ordninga har basis i at elevene skal utvikle gode samarbeidsvaner, lære å ta ansvar og vise omsorg, samt skape en gjensidig trivsel og et godt miljø for læring. Gjennom fadderordninga blir 1. klassingene godt kjent med elever som er eldre, og får dermed eldre elever som allierte støttespillere i skolemiljøet, noe som vil være med på å skape trygghet. Fadderne får lov til å oppleve at noen trenger dem, og får anledning til å vise omsorg og omtanke for andre.

Kontakten mellom fadderbarna og fadderne opprettes i løpet av skolestarternes siste år i barnehagen, og på ”fadderfesten” i mai. Da møtes de for å lese, leke, bli kjent med hverandre og på skolen og skape trygghet.

Det er viktig at alle er klar over og respekterer at både faddere og fadderbarn også har behov for å være alene i friminuttene. Fadderordninga praktiseres jevnlig en time pr tredje uke gjennom hele det første skoleåret. I de første ukene ved skolestart er de naturligvis mer sammen, og de har også uteskole sammen.

Eksempler på oppgaver:

Hjelpe til ved påkledning o.l.

Støtte og hjelp i uteleken

Felles turer

Felles formingsaktiviteter

Sosialt samvær

Høytlesing.

RYDIG SKOLE

Samarbeid

- få fellesskapsfølelse
- ta ansvar
- følge regler og beskjeder
- forholde seg til autoriteter
- vurdere sin egen adferd

MILJØARBEID UTE OG INNE PÅ SKOLEN

- samarbeide, inkludere, ta ansvar
- hjelpe, dele, vise omsorg
- følge regler og beskjeder
- forholde seg til autoriteter
- vurdere sine egen adferd
- vurdere løsninger og konsekvenser av handlingsalternativer
- be om hjelp på en positiv måte
- føle glede over andres og egen mestring

KLASSERÅD

I alle klasser holdes det klasserådsmøter, der saker som angår klassen blir tatt opp. Dette for at elevene skal være med å bestemme saker som angår dem. Elevene får gjennom disse møtene være med å ta ansvar for egen trivsel i klassen.

ELEVRÅD

Hver tredje uke holdes det elevrådsmøte. I elevrådet sitter representanter fra klassetrinnene 3. – 7., samt en kontaktlærer for Elevrådet. Elevrådet tar for seg saker som gjelder alle elevene på skolen. Elevrådsrepresentantene tar med seg saker som klasserådene velger å ta opp. Gjennom elevrådene får elevene ta ansvar for egen trivsel på skolen. De har også delansvar for gjennomføringen av samlingstundene.

FELLESARRANGEMENTER

I tillegg til at fellesarrangementene fungerer som positive avbrekk fra den vanlige skoledagen, gir de også elevene mulighet til å se seg selv som en del av et større fellesskap. Elevene får praktisert sine allerede tilegnede sosiale ferdigheter, samtidig som de kommer opp i reelle situasjoner som stiller krav til utvikling av nye sosiale ferdigheter.

Kontakten på tvers av klassetrinn utfordrer de eldste elevenes evne til å ta ansvar for, vise omsorg og veilede de yngre. Ved denne typen samvær vil også de eldste elevene kunne bli mer bevisst de yngste elevenes behov. Slik vil også den enkeltes kontaktflate blir større.

Et viktig læringsmoment er at elevene føler tilhørighet til skolefellesskapet, og ser viktigheten av sine egne positive bidrag.

Fellesarrangementer ved Viggja skole:

- *Aktivitetsdager
- *Avslutningsfester til jul og sommer
- *Åpen kafe
- * Månedlige samlingsstunder
- * Fellesmåltider

Se også skolens aktivitetsplan.

ORDENSREGLER FOR ELEVENE VED VIGGJA OPPVEKSTSENTER

- Henviser til Skaun kommunes forskrift om ordensreglement.

VENNSKAPSLOVEN - av og for alle elever ved Viggja skole.

- Vennskapsloven er laget av elevene på alle trinn og utformet av elevrådet. Hver måned vil vi ha et ekstra fokus på en av vennskapslovene. Disse lovene er en del av skolens ordensregler.

Vi vil ha det trygt, trivelig og morsomt på skolen. For at det skal bli slik må vi alle respektere lovene.

1. STOPP - regelen

Bruk den når du vil at noen skal slutte med en aktivitet som plager deg eller andre.

Vis dette ved å holde håndflata opp foran deg.

Vold mot medelever og ansatte aksepteres selvsagt ikke, og heimen vil da bli kontaktet.

2. Høflighet

Vær hjelpsom mot andre.

Hils, si takk og snakk skikkelig med alle. Vi godtar ikke stygg språkbruk, banning, rasistiske utsagn, mobbing eller diskriminering.

3. Leik

Ha det morsomt sammen med andre og la alle få være med.

4. Orden

Hold orden i klær og sko, rydd på pulten din og pass på tingene rundt deg.

Hjelp til å rydde på skolen.

5. Vennskap

Hjelp alle og vær snill.

Gi ros og støtt de andre på skolen.

- 6.** Møt utvilt, i rett tid og vær forberedt når du møter på skolen. Dvs. du skal alltid ha gjort leksene til rett tid og ha med nødvendig utstyr. Har du vært syk eller må ha fri, skal du levere melding. Søkes permisjon på eget skjema ved eventuelt fritak over to dager.

- 7.** La mobiltelefonen ligge i sekken og hold den avslått gjennom hele skoledagen. Mobil og tilsvarende brukes kun etter avtale. Inndras for resten av dagen ved overtredelse.

- 8.** Vær forsiktig med alt som hører medelevene og skolen til. Du må regne med å erstatte ødelagte ting.

- 9.** Snøballkasting må bare skje på spesielt tildelte områder og kun etter spesiell tillatelse.

- 10.** Det er ikke tillatt å bruke , eller ha med seg tobakk og rusmidler til skolen, eller til arrangementer i skolens regi. Du har heller ikke lov til å ha med godteri på skolen uten at det er gitt tillatelse til dette.

- 11.** Farlige gjenstander blir beslaglagt og heimen kontaktet.

Ved brudd på ordensreglene, blir jeg tatt inn til samtale med kontaktlærer for å ordne opp i forholdet. Foreldre/foresatte blir kontaktet for et samarbeid om nødvendige reaksjoner/tiltak. Ved flere gangs brudd blir jeg tatt inn til samtale med rektor.

Revidert av personalet, Elevråd, FAU og SU våren 2013

.....**klipp**

Jeg har lest gjennom reglene og vil gjøre mitt for at de blir fulgt.

Dato: _____

Underskrift elev: _____ Underskrift foreldre/foresatte: _____

Etter at vår sosiale handlingsplan ble revidert, har vi startet opp med Triveselslederprogrammet. Vi ønsker med dette å øke aktiviteten blant elevene i friminuttene, og dermed være med på å minske mobbing.

I tillegg er vi ansatte nå i gang med vårt andre år i implementeringsfasen i LP – læringsmiljø og pedagogisk analyse. Dette analyseverktøyet har allerede vist seg å være svært nyttig i vårt daglige arbeid for å gjøre skolehverdagen mest mulig optimal for alle elevene.

Høsten 2013 skal det arbeides med en felles, kommunal handlingsplan for Skaun kommune.

Viggja 04.10.13
Drude M. Tøndel